

Medlemsblad för Svensk-Lettiska Föreningen

Nr 1 1995 mars

Ordförande: Göran Stenfelt, tel/fax 08/661 71 88

Redaktion: Rune Bengtsson, Bäckgårdsvägen 39 I, 143 41 VÄRBY,
tel 08/740 42 53, 782 26 37



Kallelse till årsmöte

Årsmöte i Svensk-Lettiska föreningen avhålls **måndagen den 24 april klockan 18.00 på hotell KOM, Döbelnsgatan 17-19, Stockholm.** Motioner skall vara styrelsen tillhanda senast två veckor före mötet och sändes till Hans Lagerquist, Nämndemansvägen 32, 191 70 SOLLENTUNA. Förutom sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer styrelsen att redogöra för sin studieresa till Riga i början av april.

Medlemsmötet den 23/11

Amis Bērziņš, zoolog från Ainaži och under november stipendiat vid Nordplan, visade en dokumentärfilm från sin arbetsplats, Nordvästra Lettlands naturskyddsområde. Området sträcker sig i väst från Östersjökusten och fiskeläget Salacgrīva in över urskogsmarker och myrar till gränsen mot Estland. Inom reservatet flyter floden Salaca med sitt rena, klara vatten och berget Zilais kalns, Blå berget, reser sig mäktigt över landskapet. Här finns även en av Lettlands större sjöar, Burtnieku ezers. I dessa orörda och varierande marker har en rad sällsynta växt- och djurarter bevarats.

Filmen med titeln Kraftkällan (Spēkavots) tog oss med till rofyllda, en smula trolska urskogar, till ljusa ängsmarker, myrar, Salacas flodbänkar och havskusten. Vi fick se en så sällsynt förekomst som en storkkoloni, den svarta storken vid sitt bo, kväkande stinkpaddor och mycket annat.

Amis berättade på svenska om arbetet med att kartlägga förekomsten av de skilda arterna och planerna på att bevara det unika landskapet. I detta arbete är inte bara forskare engagerade utan hela befolkningen och även skolbarnen i trakten. Reservatet, berättade Amis, har sedan några år samarbete med Örnsköldsviks ornitologiförening. Amis ställer gärna upp med guidade turer för naturintresserade. Redaktionen kan förmedla kontakten.

Maija Grinbergs

Besök av Lettlands konsul i Göteborg

Vid föreningens sammankomst den 23 november 1994 fanns bland publiken Lettlands konsul i Göteborg, Robert Rydingstam. Efter en förfrågan ställde han upp och berättade vad han hittills gjort och gör som konsul. De hittills enda rent konsulära uppgifterna har varit att byta sovjetiska pass mot lettiska sådana samt att agera "valurna" vid parlamentsvalet 1993. Viseringar utfärdas endast vid konsulatet i Stockholm.

En betydligt större uppgift har varit och är att utbilda letter i företagande och företags ekonomi samt att förmedla kontakter och besvara frågor bland företagare i Västsverige rörande möjligheter för kontakter och etablering i Lettland mm.

Lettlandsbilden i Sverige

Inom Svensk-Lettiska föreningen har det under det gångna året flera gånger diskuterats på vad sätt föreningen skulle kunna bidra till att förbättra den bild av Lettland och förhållandena där som man får om man endast har tillgång till den information som massmedia sprider. Denna upplevs som koncentrerad kring de problem som landet förvisso har i sin utveckling men som inte balanseras med upplysningar om alla de positiva och utvecklande förhållanden som det finns många av att rapportera om.

Dessa tankegångar tog föreningen upp med Lettiska Ambassaden för att höra om vi på något sätt kunde bidra till dess aktiviteter för spridande av kunskaper om Lettland. Samtalen resulterade i att Ambassaden under hösten 1994 inbjöd företrädare för myndigheter, före-

tag och organisationer i Sverige, som är inriktade på kontakter med Lettland, till ett möte för diskussion om hur man skulle kunna åstadkomma denna balans i nyhetsförmedlingen och kunskapen om lettiska förhållanden.

Ambassadör Imants Gross skrev bl a i sin inbjudan:

"Upprinnelsen till detta initiativ är den brist på balans och nyansering i presentationen av Lettland i svensk massmedia som kunnat iakttagas på senare tid. Tendensen är att i första hand framhäva brister och missförhållanden, medan den i expertkretsar erkänt positiva samhällsutvecklingen kommer i skymundan.

Denna obalans påverkar allmänhet, opinionsbildare och beslutsfattare inom politik, näringsliv och andra områden i en riktning som kan förmodas vara mindre gynnsam för utbyte och samarbete mellan våra länder."

De inbjudna hörsammade till 100% denna inbjudan och Ambassadör Imants Gross kunde avslutningsvis sammanfatta att han genom

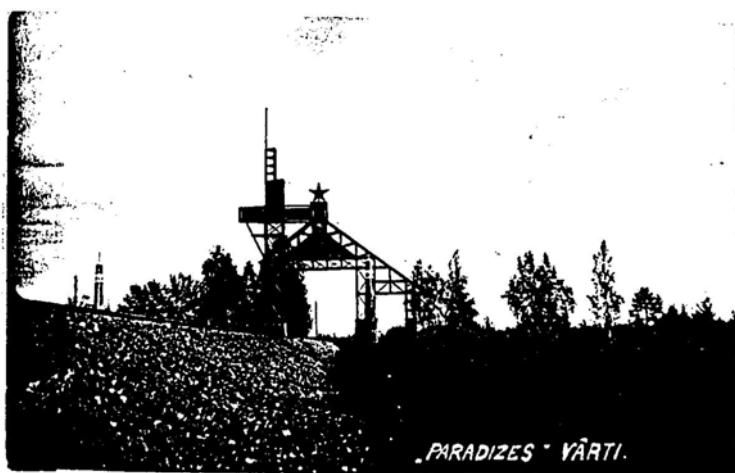
bidragen från deltagarna fått intressanta underlag för diskussioner med Utrikesdepartementet i Riga om ett officiellt stöd till denna aktion i Sverige.

Vi vet nu att förslagen tagits emot positivt i de lettiska regeringskretsarna och föreningen ser fram emot fortsatta diskussioner med alla intresserade om på vad sätt vi skall kunna bidra till spridning av den positiva Lettlandsbilden och till påverkan av den svenska synen på förhållandena i landet

BaltikumHjälpen

Bland många aktiva föreningar som hjälper människor i Baltikum på olika sätt, vill vi denna gång uppmärksamma "Baltikum-hjälpen i Stockholm". De hjälpinsatser som hittills gjorts, har varit koncentrerade till Riga och Vilnius. Bl a är man engagerade för Rigas många gatubarn. Föreningen nås på adress **Box 1088, 121 14 ENSKEDEDALEN** eller telefon **08-600 12 05**.

Ordföranden



Bildgäta: Var är bilden på detta 30-talsvykort av "Paradisets" port tagen?
Skicka Ditt svar till redaktionen. Pris utlovas för fyndigaste svaret.

Lästipset

Premiär för lettisk folkdikt på svenska i nyutkommen bok och föreställning på Dramaten i Stockholm

*Ta på skorna, näktergal,
Hjälp nu till att valla korna;
Du vet ju var klövern finns,
Den som har de nio bladen.*

*Styvmor lovade att ge mig
Långa vita ylleschalar:
Lång är tungan när den lovar,
Kort är handen när den ger.*

Om den lettiska folkviseskatten - mer än tvåhundra-tusen *dainas* från Lettlands urgamla muntliga tradition - säger den lettiske poeten Knuts Skujenieks så här:

"En *daina* är ...en märklig encyklopedi, en levnadsskola, användbar än idag... Det är bevarad och utmejslad erfarenhet, vilken vi kan ge till andra folk och till hela mänskligheten. Kom, värm er vid vår eld!"

1994 var det exakt hundra år sedan den lettiske folklivs-

forskaren Krišjānis Barons publicerade den första volymen av sin folkpoesisamling "Latvju Dainas". Lagom till jubiléet har svenskfödde Juris Kronbergs, kulturattaché och poet, uppmärksammat detta i Sverige märkligt okända verk med en översättning av ett urval av dessa dikter.

Premiär för lettisk folkdikt på svenska blev det också under en välbesökt kväll i november på Dramaten Fyran. Skådespelarna Margaretha Byström och Jan-Olof Strandberg läste med stor inlevelse och den lettiska folkmusikgruppen Ilgi spelade på autentiska äldre instrument. Kvällen inleddes av folklivsforskaren Bengt af Klintberg med ett kort föredrag om den lettiska folkviseskatten.

Astrid Sköldebring

Juris Kronbergs: Blåa Blommor, gyllne dagg, Heidruns förlag 1994 (fråga efter den i bokhandeln)

Fler lästips

För den som planerar en resa till alla tre baltiska länderna, kan vi rekommendera en mycket bra all-i-ett guide (på engelska):

Insight Guides: *Baltic States*, 1993, APA Publications (HK) Ltd.

Denna guide bjuder på underbara bilder, bra kartor, intressanta artiklar och detaljerade beskrivningar av platser och företeelser, med massor av värdefulla resetips.

Resebok om Lettland (på svenska!) kommer snart!

Vi väntar med spänning på författaren Pär Lindströms andra resebok i hans serie om de baltiska länderna. Blir den lika bra som hans "Estland", är den väl värd att vänta på!

Vacker bilderbok om Lettland

Streiffert Förlag AB har 1994 publicerat en version på svenska av Kai Ulrich Müllers och Detlef Hennings tyska serie om Baltikum. Författarna har lyckats med bedriften att sammanfatta den invecklade lettiska historien på ett lättfattligt sätt, dock - och det är kanske förståeligt - från en alltför tyskpräglad historisk synvinkel. Med sina läckra bilder är "Lettland" en prydnad för soffbordet.

Litteraturpristagare

Den lettiska kulturtidskriften "Karogs" anordnar årligen en romanpristävling. 1994 års förstapris gick till den i Sverige bosatte Juris Rozītis för hans roman "Kūņas dēls" (Hyndans son).

Turistinformation

Bo på lantgård i Lettland!

Sedan två år tillbaka finns det i Lettland en "Bo-på-lantgård" förening skapad med stöd från Lettlands utvecklingsfond. Syftet med föreningen är att uppmuntra semestrandet på landsbygden, dels för den egna befolkningen men naturligtvis även för utländska familjer som vill uppleva en lugn semester, upptäcka den genuina lettiska landsbygden och de historiskt intressanta platserna och småstäderna runtomkring. Det finns ett trettiotal adresser som föreningen har valt ut med stor omsorg. Bed-and-breakfast-priserna (även självhushåll) varierar enligt standarden. Priset för trestjärnig B&B är ca 90 kronor per person, dvs ej dyrare än självhushåll på ett svenskt vandrarhem. Värdfamiljerna ställer upp med guidning.

*För mer information ring gärna
Astrid Sköldebring, 0176-181 36.*

Kanot- och cykelfärder med Lettlands Turistklubb

Under perioden maj-september ordnar den kommunala turistklubben i Riga kanotfärder på floderna Abava, Gauja och Salaca för små grupper, ca 8 personer, 5-6 dagar, även cykelturer i Vidzeme, Latgale och Kurzeme, eller kombinationer av båda. De ordnar även vandringar, ridturer mm mm

*Allmän information kan fås från
Astrid Sköldebring eller kontakta:*

Tourist Club of Latvia
22 Skārņu iela
LV-1615 RĪGA
Lettland

Telefon: +371-2-221 731
+371-2-223 113
Telefax: +371-2-227 680

Turistklubben kan även erbjuda logi i deras egna lokaler i Rigas Gamla Stan.

Ytterligare några notiser
rörande turism i Lettland:

* Fr o m den 27 mars flyttar
Baltic Line sina avgångar från
Stockholm till Nynäshamn.
Samtidigt blir det två av-
gångar per vecka - måndagar
och onsdagar.

* Äventyrsresor (tel 08-654
11 55) anordnar specialkom-
ponerade resor för natur- och
miljöintresserade till sommar-
en.

Sommarkurs i lettiska

Lettlands universitet i Riga
anordnar språkkurser för ut-
länningar till sommaren under
perioden 17 juli till 13
augusti. Kurser finns för både
nybörjare och för dem som
redan kan lite grann.

Detaljerad information kan
fås från redaktionen eller
direkt från:

Professor A. Veinbergs,
Lettlands universitet,
Visvalža 4a,
Rīga, LV-1011
Tel 009371-2-228837
Fax 009371-2-225039

Nordisk-baltisk kör- sångfestival i Riga



Den 12 till 16 juli 1995
anordnas i Riga en Nordisk-
Baltisk körsångfestival. Mer
information kan fås från
redaktionen eller direkt från
organisatörerna, adress:

Ziemeļu un Baltijas Valstu Dziesmu Svētki

E. Melngaiļa Tautas mākslas
centrs,
Pils laukums 4,
LV 1365 Rīga,
Lettland.

Några ord om frimärksutgivningen i Lettland 1994

Ett frimärke är inte bara ett kvitto på en postal tjänst, det är också i mycket hög grad ett sätt för ett land att profilera sig genom valet av motiv på utgåvorna. Man kan således lära sig oerhört mycket om ett land genom att studera dess frimärksutgivning.

Bland förra årets utgåvor i Lettland skulle jag vilja uppmärksamma följande:



Den välkände skådespelaren, översättaren mm Ēvalds Valters fyllde den 2 april 100 år och detta uppmärksammades med ett frimärke med ett porträtt av jubilaren. Det får anses vara mycket sällsynt att

en person kan uppleva sitt eget sekeljubileum i frimärksform.



Senare på våren utgavs ett märke med anledning av Friluftsmuséets i Riga 70-årsjubileum. Som motiv valdes en ladugård som för närvarande är under renovering.



Lettlands universitets 75-årsjubileum uppmärksammades i början av hösten med ett märke.

Rune Bengtsson